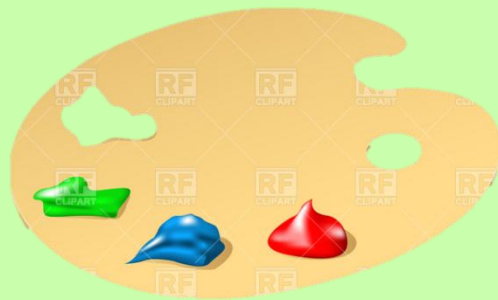

**Методика ознайомлення
дітей старшого дошкільного
віку з живописом**

Діти п'ятирічного віку мають значний досвід, багатий словник, вміння описувати іграшки, предмети, встановлювати прості зв'язки між предметами та явищами.

Від них треба вимагати не тільки розповідь за змістом репродукції, скласти описову та сюжетну розповідь, а й виходити за межі зображеного художником, пов'язувати зміст картини з власним досвідом.

Види розповіді за змістом картини за методикою Н.Гавриш:

- 1. Складання розповіді - опису предметної картини.*
- 2. Складання сюжетної розповіді за змістом картини.*
- 3. Порівняльний опис двох картин*
- 4. Складання розповіді за пейзажною картиною чи натюрмортом.*

Структура заняття з розвитку мовлення з використанням творів живопису

1. Організація сприймання, розглядання репродукції:

- вступне слово педагога або коротка бесіда, в якій надається інформація про життя і творчість художника, жанр картини, актуалізація знань, звернення до власного досвіду дітей (про пори року, про взаємини людей тощо)*

2. Мовчазне роздивляння картини, вислови дітей про свої враження від зображеного.

Структура заняття з розвитку мовлення з використанням творів живопису

3. Бесіда за картиною :

- *аналіз назви картини, пошук більш вдалої;*
- *запитання про дії, характер та особливості зображеного на картині;*
- *виокремлення частини картини;*
- *«віртуальні діалоги»;*
- *сполучене мовлення (педагог починає, а діти закінчують);*
- *пластичні етюди (повторити рухи, міміку, позу героїв картини, увійти в їх емоційний стан і відтворити його);*
- *сприймання зображеного різними аналізаторами (за методикою І.Мурашківської та Т.Сидорчук).*

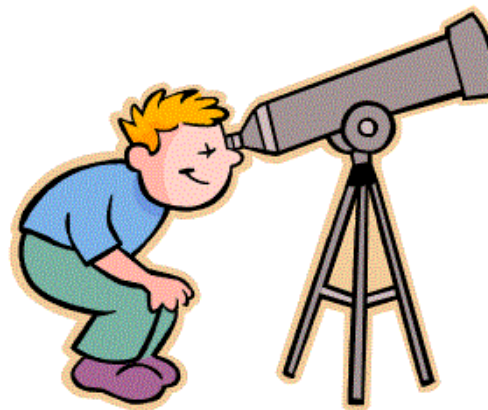
Методика сприймання зображеного різними аналізаторами (за І.Мурашківською та Т.Сидорчук).

1. Уявлення об'єктів через сприймання різними аналізаторами

2. Виокремлення предметів, зображених на картині («підзорна труба», «бінокль»).

3. Встановлення різного рівня зв'язків.

Структура заняття з розвитку мовлення з використанням творів живопису

4. Складання плану розповіді (спочатку педагог сам складає план, а потім залучає до цього процесу дітей).

5. Зразок розповіді вихователя за картиною (мистецькознавча розповідь), можливо з використанням структурно-логічної схеми описової та сюжетної розповіді за Л.Шадріною.

6. Розповіді дітей:

- супровідне мовлення (надихає дитину на подальшу роботу).*
- розповідь командами.*

Структура мистецькознавчої розповіді:

- *Повідомлення назви картини і прізвища художника*
- *Про що написана картина*
- *Що найголовніше в картині (виділити композиційний центр), як воно зображено (побудова, колір, розташування)*
- *Що зображено навколо головного образу в творі і як з ним поєднані деталі.*
- *Про що думається, що пригадується під час розгляду картини.*

Методи і прийоми ознайомлення дітей з живописом

Доберіть необхідні слова до поданих картин:

Акцентування деталей – встановлює взаємозв'язок між частиною та цілим (зображення закривається, залишаючи відкритим лише потрібний для розгляду елемент)

Виклик адекватних емоцій (пригадування схожих життєвих ситуацій, аналіз емоцій, які були емоції)

Музичний супровід

Пояснення – використовується на перших етапах знайомства з твором живопису для уточнення уявлень дітей про особливості твору живопису

Порівняння – підвищує розумову активність дітей, сприяє розвитку навичок аналізу, синтезу, узагальнення

Приєм «входження в картину» – дитина має увітати себе учасником подій, зображених на картині.

Прийом «входження» в картину

Дитині пропонується увійти себе в умови, які зображено, на місці зображеної людини і розповісти про свої враження та почуття

Прийом порівняння двох картин

І. Левітан «Золота осінь»

І. Левітан «Осінь»

На початку дітям пропонуються для порівняння картини різних художників одного жанру, які відображають контрастний настрій. А потім картини одного автора, але різного колористичного рішення.

Репродукції картин спочатку порівнюються за контрастом – настроєм, кольором, композицією, виділяючи лише одну ознаку.

***Приєм уявного створення власної картини за назвою,
даною художником***

***Уявне створення картини ставить дитину у позицію
спільної з художником творчості.***

Метод музичного супроводу

Музика може супроводжувати мовчазне розглядання картини

Використовується безпосередньо перед сприйманням картини

Музика супроводжує розповідь вихователя

Попередня та індивідуальна мовленнєва робота з дітьми:

Розглядання репродукції картини вимагає від дитини вміння швидко знайти потрібне і влучне слово, добрати епітети, синоніми, образні вислови. Для активізації словника використовують мовленнєві вправи та дидактичні ігри

Вправи для активізації словника:

1. Використання образних висловлювань:
 - «З чим можна порівняти ... ?»
 - «Хто порівняє красивіше?»
2. Для активізації слів, що виражають настрої картини:
 - «Впізнай, про що, або про кого я кажу»
 - «Яке слово краще передає настрої картини», «Хто назве більше слів про ...»

Для того, щоб дитина могла адекватно сприймати емоційний стан зображених на картині персонажів доречно:

1. Читання творів художньої літератури.
2. Показ лялькових вистав
3. Драматизація казок та віршів
4. Вправи на розвиток виразності пантомімічних рухів («Покажи тварину», «Покажи рослину», «Створи образ» тощо)
5. Вправи на розвиток міміки («Покажи без слів», «Смачно-несмачно», «Я скажу – ти покажи» тощо)

Сприйняття картини вимагає від дошкільника користуватися спеціальним словником, оперувати термінами, які характерні для даного виду живопису.

Наприклад:

- **портрет**
- **передній план**
- **задній план**
- **зображено**
- **зобразив**
- **художник**
- **використав**
- **фарби**
- **холодні відтінки**
- **теплі відтінки**

К.Трутовський «Тарас Шевченко з кобзою над Дніпром»

Доберіть необхідні слова до поданої картини:

К. Білокур «Натюрморт»

Принципи відбору творів мистецтва для дошкільників:

1. За змістом : принцип актуальності зображеного на картині соціального явища

? Назвіть теми, які будуть цікавими для дошкільників:

- Сучасне життя
- Свята, урочисті події
- Зміни в природі

Принципи відбору творів мистецтва для дошкільників:

2. *За формою : принцип різноманітності використаних художником засобів виразності і манери виконання (холодна і тепла кольорові гами)*

Принципи відбору творів мистецтва для дошкільників:

3. Принцип концентричності, суть якого у поверненні до картин, які розглядалися раніше, але на більш високому рівні пізнання.

Мистецькі твори повинні реалістично відобразити знайомі для дітей явища суспільного життя та явища природи. В картині повинен бути чітко виражений замисел автора та ідея картини.

